

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/74/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321201508
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2321201508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: S. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XX, T. C., dieťa rodičov: matky D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. Y. XX/X/XX T., prechodne bytom F. XXXX/XX, T. C., občan SR, zastúpená: JUDr. Vladimír Vágó, advokát, so sídlom Šafárikova 431/4, Galanta a otca E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, zastúpený: JUDr. Martin Hudák, advokát so sídlom Háľková 32, Bratislava o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa a o návrhu otca na úpravu styku s maloletým dieťaťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 6. júla 2021 č.k. 32P/47/2021-176, takto

rozhodol:

I.

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výroku III. m e n í tak, že otec je počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku oprávnený stretávať sa s maloletou:

1. Počas celého roka v rozsahu dvoch víkendov v mesiaci (pri dodržaní pravidla jeden týždeň u otca, nasledujúci týždeň u matky) a to:

- v bežnom režime jeden víkend v čase od piatka od 14.00 hod. do soboty do 17.30 hod. a druhý víkend v čase od soboty od 7.30 hod. do nedele do 18.00 hod. a to tak, aby styk otca s maloletou pripadol na čas voľna medzi dvoma pracovnými zmenami prislúchajúci otcovi podľa rozvrhu pracovných zmien určeného vopred jeho zamestnávateľom na príslušný kalendárny mesiac
- v režime predĺženého víkendu v čase od piatka od 15.00 hod. do nedele do 17.00 hod. v prípade ktoréhokoľvek z víkendov, na ktoré pripadá styk otca s maloletou, vždy však výlučne za splnenia podmienky preukázania pracovného voľna otca v čase celého víkendu, ktorá podmienka je splnená predložením matke maloletej, v lehote najneskôr 5 dní vopred, potvrdenia zamestnávateľa otca o rozvrhu jeho pracovných zmien, alebo o výmene pracovnej zmeny, čerpaní dovolenky, neplateného voľna, prípadne inej skutočnosti, z ktorej vyplýva, že otec v čase realizovania styku nie je povinný byť v práci. V prípade nesplnenia podmienky na styk v režime predĺženého víkendu platí vždy bežný režim.

2. V čase prázdnin a sviatkov v osobitnom režime a to: počas vianočných sviatkov každý páry rok od 23.12. od 09:00 hod. do 25.12. do 18 :00 hod. a každý nepáry rok od 30.12. od 09:00 hod. do 01.01. do 18:00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý páry rok od Zeleného štvrtka od 15:00 hod. do najbližšej soboty do 17: 00 hod. a počas letných prázdnin od 01.07. od 15:00 hod. do 08.07. do 19:00 hod. a od 01.08. od 15:00 hod. do 08.08. do 19:00 hod. vždy však výlučne za splnenia podmienky preukázania pracovného voľna otca v čase celého času určeného pres styk s maloletou, ktorá podmienka je splnená predložením matke maloletej, v lehote najneskôr 5 dní vopred, potvrdenia zamestnávateľa otca o rozvrhu jeho pracovných zmien, alebo o výmene pracovnej zmeny, čerpaní dovolenky, neplateného voľna, prípadne inej skutočnosti, z ktorej vyplýva, že otec v čase realizovania styku nie je povinný byť v práci.

Otec si maloletú vždy v určenom čase prevezme od matky v mieste jej bydliska, a matka si maloletú po ukončení styku v určenom čase prevezme od otca. Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi.

II.

Vo zvyšku odvolací súd napadnutý rozsudok **p o t v r d z u j e**.

III.

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej zvýšeným výživným zo sumy 130 eur mesačne na sumu 170 eur mesačne, a to vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom podania návrhu, výrokom II. mu povolil splácať zročné výživné vo výške 120 eur za obdobie od 08.04.2021 do 06.07.2021 v mesačných splátkach po 40 eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok, počnúc výživným splatným v mesiaci po právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom III. upravil styk otca s maloletou v rozsahu dva víkendy v mesiaci vzhľadom na určený pracovný čas otca u zamestnávateľa U. Y. s.r.o. (v zmysle ktorého otec pracuje na zmeny) a to tak, že prvý víkend od piatka od 14.00 hodiny do soboty do 17.30 hodiny, a na to nasledujúci víkend od soboty od 7.30 hodiny do nedele do 18.00 hodiny, pričom najbližší styk otca s maloletou sa má uskutočniť v zmysle rozpisu pracovného času otca v dňoch od 16.07.2021 od 14.00 hodiny do 17.07.2021 do 17.30 hodiny a nasledujúci víkend v dňoch od 24.07.2021 od 7.30 hodiny do 25.07.2021 do 18.00 hodiny, v režime 2 víkendy s maloletou a 2 víkendy bez maloletej s tým, že otec si maloletú prevezme od matky v mieste jej bydliska, kde ju po ukončení styku svojej matke vráti a matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi. Výrokom IV. súd vyslovil, že týmto dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Galanta číslo konania: 12P/178/2019-65 zo dňa 23.01.2020 čo do vyživovacej povinnosti a čo do úpravy styku otca s maloletou. Napokon výrokom V. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil ust. § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), ust. § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a ods. 3 Zákona o rodine, vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že matka sa návrhom, doručeným súdu dňa 08.04.2021 domáhala zvýšenia výživného na maloletú s odôvodnením, že v čase posledného rozhodovania súdu maloletá navštevovala materskú školu, medzičasom v septembri 2020 nastúpila na základnú školu, čím sa zvýšili jej výdavky, narástli jej aj náklady na ošatenie i zdravotnú starostlivosť. Otec s návrhom matky nesúhlasil, majúc za to, že matka podala návrh len pár mesiacov po tom, čo súd schválil rodičovskú dohodu o výživnom vo februári 2020, kedy bolo zrejmé, že maloletá nastupuje v septembri 2020 do prvej triedy základnej školy a preto súdu navrhnutá výška výživného v sume 130 € zohľadňovala aj túto okolnosť, zároveň je otec toho názoru, že odvtedy nenastali žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali zvýšenie výživného, keď náklady uvádzané matkou sú premrštené a nemajú žiadny racionálny základ. Otec preto nesúhlasil s návrhom matky na zvýšenie výživného, nakoľko je nedôvodný a na druhej strane otec ani nemá priestor zo svojich príjmov platiť vyššie výživné.

3. Súd mal preukázané, že manželstvo rodičov maloletej bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 12P/178/2019-65 zo dňa 23.01.2020, právoplatným dňa 10.02.2020, ktorým bola schválená rodičovská dohoda o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti matky s tým, otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej mesačne sumou 130 eur vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej a styk otca s maloletou súd ponechal neobmedzený. Vtedy mala maloletá 6 a pol roka a žila spolu s rodičmi v rodinnom dome v J.. Matka maloletej pracovala už aj vtedy v Rakúsku ako diplomovaná sestra s príjmom cca 2.000 eur mesačne, poberala prídavky na dieťa 91,23 eur a daňový bonus cca 100 eur mesačne, jej výdavky na bývanie boli obdobné ako to vyplýva z návrhu, len s tou zmenou, že vtedy prispievala na výdavky domácnosti manželovi a toho času svojej matke. Otec maloletej žil spolu s rodinou v rodinnom dome v J., ktorý bol počas manželstva v podielovom spoluvlastníctve otca a

matky maloletej. Otec od 2009 je zamestnancom spoločnosti U., s.r.o. s priemerným mesačným príjmom vo výške 1.045,06 eur, splácal dva úvery vo výške 230 a 169,56 eur mesačne, výdavky na bývanie a prevádzku auta. Otec na pojednávaní dňa 06.07.2021 konštatoval, že matka mu oznámila v rozvodovom konaní, že má príjem z predaja starožitností cca vo výške 200 eur mesačne.

4. V súčasnosti maloletá navštevuje od septembra 2020 Základnú školu vo T. C., jej výdavky matka zdokladovala. Matka žije s maloletou a svojou matkou v rodičovskom rodinnom dome, je zamestnaná v Rakúsku ako diplomovaná zdravotná sestra s priemerným čistým mesačným príjmom 2.000 eur, poberá prídavok na dieťa 91,23 eur a daňový bonus mesačne vo výške 88,87 eur, podľa informácie z pojednávania zo dňa 06.07.2021 si privyrobí predajom starožitností na burzách a na internete, pričom uvedený príjem mala už aj v čase rozvodového konania, mesačná výška takého príjmu má predstavovať cca 200 eur. Okrem výdavkov na domácnosť, kde býva s matkou (dôchodkyňou) má aj výdavky na nájomné za byt vo Viedni kde pracuje, výdavky za parkovanie a výdavky spojené s cestovaním do zahraničia. Otec žije v rodinnom dome v J., ktorý nadobudol do svojho výlučného vlastníctva na základe dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti zo dňa 29.07.2020, od novembra 2020 zdieľa spoločnú domácnosť s priateľkou, ktorá prispieva na domácnosť celkovo sumou 150 eur. Otec je zamestnaný v spoločnosti U. Y., s.r.o., kde dosiahol za obdobie od januára 2020 do marca 2021 priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.323,69,-Eur. Okrem energií a súvisiacich nákladov na dom spláca tiež úver 541,20 eur, pričom jeho celkové mesačné výdavky na bývanie sú 790,61 eur, ďalej uviedol výdavok na stravu 150 eur, ošatenie 20 eur, hygienu 20 eur, čistiace prostriedky 10 eur, telefón 57,64 eur, splátku spotrebiteľského úveru na auto 169,56 eur, poisťku na auto 13,30 eur mesačne, prevádzku auta 80 eur, teda tieto výdavky sú mesačne v sume 650,50 eur. Žiaden z rodičov nemá inú vyživovaciu povinnosť.

5. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného bol podaný dôvodne. Na strane maloletej došlo práve nástupom do základnej školy k podstatnej zmene pomerov, v súvislosti s čím vzrástli pravidelné výdavky na maloleté dieťa, ktorých výška bola v konaní riadne preukázaná (napr. poplatky do školy 162 eur ročne, družina 8 eur mesačne, ošatenie, obuv vrátane oblečenia na telocvik 70 eur mesačne, rúška do školy 10 eur mesačne, školské potreby 25 eur mesačne), zároveň došlo k nárastu životných nákladov na dieťa, ktoré sú spôsobené jeho vekom a fyzickým rastom. Rozhodnutie súdu musí vychádzať zo stavu aktuálneho v čase vydania rozhodnutia. Ak posledné rozhodnutie bolo vydané v čase, kedy maloletá navštevovala materskú školu, súd nemohol zohľadniť výdavky, ktoré v čase rozhodovania nebolo možné ešte vyčíslieť. Ak bola na pojednávaní dňa 06.07.2021 súdu rodičmi predložená dohoda na schválenie, jeho úlohou bolo posúdiť, či je v súlade so zákonom a či je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa a pokiaľ dohoda spĺňa uvedené kritéria, súd ju schválil (aj vtedy, ak rodičia podľa dohody zohľadnia aj obdobie, kedy dôjde k podstatnej zmene pomerov u maloletej, aby tým predišli podaniu ďalšieho návrhu na súd). Ak účastníci konania mienili v znení rodičovskej dohody zohľadniť obdobie, kedy maloletá nastúpi na školu, uvedená skutočnosť mala byť súdu oznámená, uvedené však z obsahu pripojeného spisu nevyplýva. Vzhľadom na podstatnú zmenu pomerov oproti stavu, ktorý bol aktuálny v čase vydania posledného rozhodnutia súdu vo veci preto treba návrh matky považovať za dôvodný. Zároveň aj matkou navrhnutá výška 170 eur je primeraná potrebám maloletej v jej veku, lebo matka preukázala len základné výdavky, ktoré mala spojené s tým, že maloletá začala navštevovať základnú školu, kedy musela vynaložiť finančné prostriedky a to pravidelne mesačne a tiež mimoriadne výdavky, vznik ktorých bol riadne preukázaný. Súd pri rozhodovaní zohľadnil skutočnosť, že matka väčšiu časť svojej vyživovacej povinnosti kompenzuje svojou osobnou starostlivosťou o maloletú. Príjem matky bol už v pôvodnom konaní vyšší než príjem otca, súdu je taktiež známe, že matka okrem toho si privyrába predajom huteľných vecí (starožitností) na burzách a na internete, presnú výšku tohto príjmu súd nezisťoval keď ešte v rozvodovom konaní matka oznámila, že tento príjem je vo výške cca 200 eur mesačne, ktorá suma bola matkou potvrdená na pojednávaní. Žiadna výraznejšia zmena vo výdavkoch ani v príjmoch od poslednej úpravy na strane matky nenastala. Matka sa snaží zarobiť finančné prostriedky, aby mohla maloletej zabezpečiť riadnu výživu, nakoľko suma výživného 130 eur od otca predstavuje v podstate 4 eurá na deň, čo aj s poukazom na mimoriadne výdavky maloletej, ako je zubný strojček a okuliare, nepostačuje, čiže matka okrem svojej osobnej starostlivosti sa podieľa na výžive svojej dcéry aj značkou finančnou čiastkou (výdavky boli riadne preukázané dokladmi o úhradách). Navrhnutá výška výživného predstavuje podiel otca na výdavkoch dieťaťa vo výške 44 %, takže menej než polovica, bez ohľadu na to, že matka poskytuje maloletej aj osobnú starostlivosť. Otec uviedol, že v súvislosti s vyporiadaním BSM po rozvode musel požiadať o poskytnutie úveru a poukázal na to, že sa mu zvýšili výdavky, súd

na druhej strane poukázal na skutočnosť, že nadobudol nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva, ktorú skutočnosť je možné považovať za investíciu do budúcnosti. Otec je zodpovedný za svoje rozhodnutia ohľadom investícií a keď prijal rozhodnutie nadobudnúť spoluvlastnícky podiel matky na rodinnom dome, musel počítať s prípadným nárastom výdavkov, nemožno preto považovať zvýšenie týchto výdavkov za prekvapivé, ako tvrdil. Prípadné neprímerané majetkové riziká by súd musel v konaní zohľadniť. Otcovi na domácnosť prispieva jeho partnerka v sume 150 eur, zároveň u otca došlo k zvýšeniu jeho príjmu zo zamestnania o sumu 200 až 300 eur mesačne (zo sumy 1.045,06 eur na sumu 1.323,69 eur s nadčasmi, pričom súdu bolo oznámené, že bez nadčasov má otec čistý príjem cca 1.100 eur), čím vznikla rezerva finančných prostriedkov, z ktorej môže bez problémov prispievať maloletej vyšším výživným. Otec síce spochybňoval výšku niektorých položiek výdavkov na maloletú (bicykel, prilba, nové sklíčka na dioptrické a slnečné okuliare ako aj bežné výdavky - ošatenie, hygiena, školské potreby, školská taška - set), súd ale zastáva názor, že matkou vyčíslené náklady boli riadne preukázané, neboli neprímerané, sú nevyhnutné, sú v súlade s ustanoveniami Zákona o rodine a ich výška zohľadňuje aj majetkové pomery rodičov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ak otec má mesačný príjem v čistom cca 1.300 eur a matka má cca 2.000 eur v čistom, je celkom neadekvátne, aby otec primerané výdavky vynaložené na bežnú výživu maloletej považoval za nadštandardné, kedy žiada zredukovať výdavky napr. na voľný čas zo sumy 15 eur na 10 eur a ošatenie zo sumy 70 eur na 50 eur, ak navrhnuté výživné predstavuje 12 % jeho príjmov). Matka uviedla, že pokiaľ aj otca informovala o mimoriadnych výdavkoch (napr. strojček na zuby), pričom mu aj oznámila výšku nákladov, napriek tomu na výdavky neprispel a to ani nižšou sumou, ktorú by otec považoval za relevantnú. Súd preto považoval za dôvodné výživné zvýšiť a to počnúc dňom podania návrhu na súd, čím otcovi vznikol za obdobie od 08.04.2021 do 06.07.2021 nedoplatok na zročnom výživnom na vo výške 120 Eur (40 x 3 mesiace), ktorú sumu mu povolil zaplatiť v mesačných splátkach po 40 eur spolu s bežným výživným.

6. V priebehu konania otec podal návrh na úpravu styku s maloletou z dôvodu predchádzania nedorozumeniam s matkou dieťaťa, v ktorom navrhoval upraviť stretávanie s maloletou počas každého nepárneho týždňa v mesiaci od piatka 15.00 hod. do nedele 17.00 hod. a tiež v čase jarých, letných aj zimných prázdnin, vianočných i veľkonočných sviatkov. Matka s jeho návrhom nesúhlasila a žiadala ponechať styk bez obmedzenia, nakoľko otec pracuje na zmeny a rodičia sa na stretnutiach vedia dohodnúť. Z dokazovania vyplynulo, že po rozvoze sa stretávanie uskutočňuje v súlade s určeným pracovným časom otca, ktorý pracuje na zmeny, t. j. každý druhý a tretí víkend, napr. od soboty do nedele, nakoľko v piatok ešte pracuje, resp. od piatka do soboty, nakoľko v nedeľu pracuje. Otec súdu predložil súdu prípis od zamestnávateľa, z ktorého vyplýva, že z jeho strany bude zohľadnený záujem zamestnanca, ktorý sa chce stretávať so svojou dcérou, preto keď požiadá o voľno alebo preradenie na inú zmenu, dá sa mu vyhovieť. Nakoľko matka nesúhlasila s otcom navrhnutou úpravou, súd na jej žiadosť zabezpečil vykonanie pohovoru s maloletou cestou kolízneho opatrovníka. Z pohovoru zistil, že vzťah maloletej k obidvom rodičom je dobrý, maloletá má za sebou náročné obdobie, je citlivá, uviedla, že sa teší na pobyt u otca, avšak jej vyhovuje rozsah styku taký, aký je u nich zaužívaný, neželá si toho času, aby bola u otca celý víkend, nechcela by prespať u neho viac ako jednu noc, nakoľko nechce tráviť čas v domácnosti otca bez spoločnosti otca. Súd, prihliadajúc na záujem maloletej rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku III napadnutého rozsudku, pričom tiež konštatoval, že napriek tomu, že otec podal návrh v mesiaci máj 2021, otec aj naďalej realizuje styk s maloletou ako predtým, teda tak, že maloletá je u neho 2 víkendy v mesiaci a to od piatka do soboty a nasledujúci víkend od soboty do nedele, pričom nepožiadala zamestnávateľa o preradenie na inú zmenu v mesiaci jún za účelom preukázania funkčnosti ním navrhutej úpravy styku. Súd preto dospel k záveru, že zaužívaná úprava styku dohodnutá medzi rodičmi podľa aktuálnych možností je vykonateľná a bežná, a otec nevyužil možnosť súdu preukázať, že v budúcnosti bude fungovať ním navrhnutý model a či bude vôbec vykonateľný. Absencia iniciatívy zo strany otca viedla k tomu, že v čase vydania rozhodnutia súd nebol uistený, že akákoľvek zmena úpravy zaužívaného rozsahu styku s maloletou bude reálne aj vykonateľná. Súd bol toho názoru, že styk otca s maloletou by sa mal uskutočňovať tak, aby otec bol prítomný po celý čas, čo bol aj primárny účel podania návrhu otca. Ak však maloleté dieťa jednoznačne konštatovalo, že v súčasnosti si neželá byť v domácnosti otca s otcovou novou priateľkou bez prítomnosti otca, súd preto styk otca s maloletou upravil prihliadajúc na vyjadrenie maloletej a kolízneho opatrovníka teda tak, ako sa javil zaužívaný a vykonateľný od právoplatnosti rozvodového konania. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec a to v celom rozsahu. V časti výživného je otec toho názoru, že nedošlo k podstatnej zmene pomerov oproti stavu v čase pôvodného rozhodovania súdu. Pre zmenu výšky výživného nestačí len úvaha o tom, že doterajšie výživné je

neprimerané. Pokiaľ by nebola preukázaná zmena pomerov a rozhodlo by sa o zmene výšky vyživovacej povinnosti, jednalo by sa o nepripustné preskúvanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Matka nepreukázala podstatnú zmenu pomerov od poslednej úpravy, pričom už v čase schválenia rodičovskej dohody dosiahla maloletá školský vek a bolo maximálne dôvodné na strane oboch rodičov a osobitne súdu, predpokladať, že v krátkom čase nastúpi na základnú školu, pretože predmetná dohoda bola schvaľovaná len 7 mesiacov pred jej nástupom do školy. Súdne rozhodnutie nemôže predstavovať úpravu pomerov len pre dni bezprostredne nasledujúce po vydaní rozhodnutia a nemôže ignorovať všeobecne zrejmé, v krátkej dobe po vydaní rozsudku sa objavujúce skutočnosti, s ktorými musí počítať každý rodič a každý súd rozhodujúci o maloletých. Pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane otca, jeho príjem sa síce v posledných mesiacoch pod vplyvom odpracovania nadčasov zvýšil, súčasne ale došlo k nárastu jeho odôvodnených výdavkov, čo súdu zdokladoval, takže nemožno konštatovať zlepšenie jeho finančnej situácie. Súd ignoroval otcom doložené potvrdenie zamestnávateľa, v ktorom uviedol, že nevie u otca garantovať ďalšiu prácu nadčas. Súd nevzal do úvahy, že otec dokáže v súčasnosti mesačne finančne ustáť svoju situáciu len za podpory jeho priateľky, ktorú nemožno do budúcnosti považovať za garantovanú. Súd pochybil aj pri vyhodnotení zmeny pomerov na strane matky, keď ignoroval, že matka má aj iný príjem, otec pritom do spisu doložil zoznam vecí, ktoré matka predáva na internete v celkovej hodnote cca 1.550 eur, čo po vydelení dvanástimi mesiacmi predstavuje mesačne 130 eur, súd tento príjem vôbec nezohľadnil, ani ho neskúmal, čím pochybil. Nesprávne súd vyhodnotil tiež matkou uvádzané výdavky na maloletú, keď ich všetky nekriticky prevzal, hoci mnohé sú iba jednorazové výdavky a nebudú sa v budúcnosti opakovať a preto z nich nemožno vychádzať pri posudzovaní pravidelných mesačných nákladov na maloletú. Uvedený postup súdu je v rozpore so spotrebným charakterom výživného, ktorý znamená, že výživné má slúžiť na úhradu aktuálnych priebežných a odôvodnených nákladov dieťaťa, ku ktorých spotrebovaniu za daný mesiac skutočne aj dochádza. Súd jednostranne hodnotil dôkazy, keď na niektoré dôkazy ním predložené neprihliadal (spomínané potvrdenie zamestnávateľa, dôkazy o inej zárobkovej činnosti matky) a matke zase uznal všetky výdavky aj keď viaceré položky považoval otec za premrštené (napr. položku 10 eur mesačne za ochrannú rúšku proti covidu, čo je 120 eur ročne pre jednu osobu). Takýto postup považuje otec za neobjektívny, nesprávny, nezákonný a rozporný s citovaným ustanovením § 62 a nasl. Zákona o rodine. Súd tiež nesprávne vec právne posúdil v časti výšky výživného, keď nesprávne vychádzal z judikatúry v zmysle ktorej primerané výživné predstavuje 25-30% príjmu rodiča, hoci vždy je potrebné primárne vychádzať z individuálnych okolností prejednávaneho prípadu. Najvyšší súd SR vo svojej judikatúre vyslovene konštatuje, že zovšeobecňovanie v otázkach určovania výživného neprichádza do úvahy (napr. rozhodnutie NS SR sp.zn.7 Cdo 9/2019). V predmetnej veci teda súd musí vziať do úvahy také objektívne okolnosti ako sú nadštandardne dobré finančné pomery matky spojené s prácou a súčasne sociálnym systémom vo vyspelejšom západoeurópskom štáte, vedľajšie príjmy spojené s predajom vecí na internete, bývanie v rodinnom dome s najbližšou rodinou a skutočnosť, že od otca ako bývalého manžela jej bola vyplatená veľmi vysoká finančná čiastka pri vyporiadaní BSM. Pod vplyvom týchto faktorov matka automaticky volí pri starostlivosti o maloletú drahšie alternatívy, čo je síce pochopiteľné, ale zároveň nie je objektívne možné očakávať od otca, že sa na nich bude finančne podieľať svojou polovicou, lebo jeho finančná úroveň je diametrálne odlišná od úrovne matky. Na preukázanie týchto skutočností otec doložil k odvolaniu sms komunikáciu, ktorá svedčí o prístupe matky k výdavkom, ktorých polovicu by chcela mať krytú zo strany otca (auto v základnej výbave v cene cez 50.000 eur).

8. Podľa názoru odvolateľa súd pochybil aj pri rozhodovaní o úprave jeho styku s maloletou, keď nedostatočne zohľadnil najlepší záujem maloletého dieťaťa. Otec žiadal upraviť jeho styk s maloletou v rozsahu osobitného režimu počas prázdnin a pravidelného režimu v rámci roka počas dvoch víkendov v mesiaci, kedy by s maloletou trávil celkovo 100 hodín mesačne, súd ale styk upravil tak, že budú spolu tráviť necelých 50 hodín mesačne, pričom podľa napadnutého rozhodnutia nebude mať ani jeden celý víkend s dcérou. Argumentácia súdu, že nebude v otcových možnostiach tráviť s dcérou viac času vzhľadom na zamestnanie otca, je arbitrárna a tiež nesprávna, pretože osobitne k tejto otázke bolo súdu doložené vyjadrenie zamestnávateľa otca, v ktorom sa zamestnávateľ explicitne vyjadril, že vyjde otcovi v ústrety v otázke trávenia času s dcérou, a že keď ho otec požiada o voľno alebo preradenie na inú zmenu, tak sa mu dá vyhovieť. Napriek uvedenému súd túto skutočnosť pri rozhodovaní nezohľadnil. Napadnuté rozhodnutie nezhoršuje iba finančnú situáciu otca ale aj faktickú životnú, pretože bude nútený tráviť doslova neúmerne množstvo času v práci a robiť stále nadčasy, ak vôbec budú možné, čo však z dôvodu zdravotného i ľudského hľadiska nie je udržateľné, pričom otec pracuje v rizikovej kategórii. Keďže nie je aktuálne vo finančných možnostiach otca prispievať matke na maloletú zvýšenou finančnou čiastkou, je schopný a ochotný pomáhať jej aspoň formou osobnej starostlivosti o maloletú v podstatne

dlhšom časovom rozsahu ako je tomu doteraz. Zároveň je presvedčený, že maloletá viac ako drahú školskú tašku potrebuje obidvoch plnohodnotných rodičov. Toto však bude ťažko možné dosiahnuť ak otec namiesto času stráveného s maloletou vytváraním spoločných zážitkov bude nútený byť neustále v práci, aby bol schopný koncom mesiaca uhradiť všetky svoje účty a výživné, zároveň otec nebude mať s dcérou ani jeden celý víkend v mesiaci. Rozhodnutie teda nie je v záujme maloletej, pričom otec svoju finančnú neschopnosť chcel a vedel kompenzovať zvýšenou osobnou starostlivosťou o maloletú, ktorú alternatívu súd ale odmietol a konal tým v rozpore s Dohovorom o ochrane práv dieťaťa (článok 7). Na základe uvedeného otec navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil alebo aby návrh matky na zvýšenie výživného zamietol a otca oprávnil stykať sa s maloletou v zmysle jeho návrhu.

9. Otec doplnil svoje odvolanie podaním zo dňa 09.08.2021, v ktorom uviedol, že vlastným preverovaním sa dozvedel o tom, že matka počas súdneho konania predala nehnuteľnosť v obci T. C. evidovanú na LV č. XXXX pozemok č. 1109/190 o výmere 800 m² a kúpna cena môže byť relevantná pre toto konanie, keďže predstavuje príjem matky. Otec navrhol, aby súd zistil kúpnu cenu za prevod nehnuteľností, ktorá ako príjem musí byť zohľadnená pri stanovovaní výšky výživného, pričom ide už o ďalší príjem, ktorý matka sama nepriznala, čím porušuje ustanovenia Zákona o rodine.

10. Matka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla napadnuté rozhodnutie ako správne potvrdiť. Súd v čase posledného rozhodovania nemohol mať k dispozícii výdavky, ktoré mali vzniknúť až po nástupe maloletej do školy. Nástupom do školy došlo k zmene pomerov, pretože náklady na dieťa zvýšili, tiež sa zvýšil príjem otca. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Priemerné mesačné výdavky na maloletú sú cca 380 eur mesačne, a tieto matka považuje za primerané. Pokiaľ otec v odvolaní poukazuje na to, že príjem dosahoval za pomoci nadčasov a výdavky uspokojuje za finančnej podpory svojej priateľky, ktorú podporu nemôže do budúcnosti považovať za garantovanú, pri takejto logike by súd nikdy nemohol určiť výživné, pretože do budúcnosti by nikdy nič nemohlo byť garantované, ani samotné zamestnanie povinnej osoby. Súd však musí vychádzať jedine z aktuálnych pomerov. Otcom navrhované redukovanie výdavkov na maloletú napr. na voľný čas z 15 eur na 10 eur, alebo pri školských potrebách na 5 eur, považuje matka vzhľadom k zárobkom rodičov za neprimerané. Za sumu 10 eur je možné zakúpiť 50 až 60 jednorazových rúšok, avšak maloleté dieťa denne v škole použije aj tri takéto rúška. Pokiaľ otec poukazuje na to, že matka počas súdneho konania predala nehnuteľnosť v k.ú. T. C., išlo o predaj pozemku, ktorý po rozvoze zakúpila za 48.000 eur (z peňazí obdržaných v rámci vypořádania BSM) so zámerom postaviť si rodinný dom blízko jej rodičov, ku ktorým sa po rozvoze nasťahovala. Počas vianočných sviatkov sa však maloletá nakazila covidom-19 u otca, ktorý napriek pandemickým opatreniam usporiadal rodinnú oslavu, preniesla následne ochorenie na matku maloletej, ktorá musela byť hospitalizovaná a rovnako sa nakazil aj starý otec, ktorý nákazu podľahol. Týmto sa matke zmenili plány, keďže nechce nechať svoju matku samotnú a preto pozemok, ktorý kúpila, za rovnakú cenu 48.000 eur aj predala. Podľa názoru matky sa otec snaží využiť všetky prostriedky aby nemusel platiť zvýšené výživné. Matke vytyka, že na internete predáva veci v celkovej hodnote 1.550 eur, ide pritom o nepotrebné veci, hlavne starožitnosti z rodičovského domu a zatiaľ čo otec svoj príjem prezentuje ako negarantovaný, nemá problém sumu 1.550 eur vydeliť dvanástimi mesiacmi a tak pripočítvať „garantovaný“ príjem na strane matky vo výške 130 eur mesačne bez toho, aby mal preukázané, že vôbec nejaké veci z internetu predala. Pre doplnenie matka uviedla, že aj otec zvykol a zvykne predávať rôzne veci a to na burze starožitností Červený Kameň, z ktorej činnosti zrejme tiež má príjem.

11. Pokiaľ ide o úpravu styku matka uviedla, že nechápe aký zmysel by malo upraviť styk od piatka do nedele, kedy otec buď v piatok alebo nedeľu bude celý deň v práci. Maloletá v dôsledku prežitých udalostí je citlivá, pričom sa jednoznačne vyjadrila, že nechce ostať sama v dome otca s terajšou jeho priateľkou. Nie je preto v jej záujme momentálne umelo upravovať styk ako to navrhuje otec, ktorý sa nebude môcť vykonávať, lebo otec bude v práci. Otec vôľu maloletej nerešpektuje a predložil vyjadrenie zamestnávateľa zo dňa 11.06.2021, ktorý vyhotovila mzdová účtovníčka. Pokiaľ si však otec dokáže zabezpečiť výmenu zmeny, mohol tak učiniť už počas súdneho konania, otec však maloletú berie tak ako je to zaužívané, čiže ani raz si zmenu nevymenil. Počas letných prázdnin ak otec požiadal, matka vždy bola ochotná pustiť dcéru k otcovi aj nad rámec súdom upraveného styku, čo však využil iba minimálne. Preto navrhla rozhodnutie aj v tejto časti potvrdiť.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 Civilného

mimosporového poriadku, ďalej len CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, keďže ide o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu (§ 65, 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné.

13. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo zvýšenie výživného a úprava styku. Predmetom prieskumu odvolacieho konania bolo posúdenie správnosti celého rozhodnutia prvoinštančného súdu, a to najmä, berúc do úvahy dôvody uvádzané otcom v odvolaní, či sú tu splnené podmienky na zvýšenie výživného, ak áno, na akú sumu a či súd správne rozhodol o rozsahu styku otca s maloletou.

14. Pokiaľ ide o rozhodnutie v časti výživného, odvolací súd po preskúmaní rozsudku v tejto napadnutej časti, odvolacej argumentácie otca ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam rozhodným pre posúdenie, či došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich zmenu výšky výživného a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom v podrobnostiach na ne odkazuje, keď nepovažoval odvolacie námietky otca za spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia, majúc zhodne so súdom prvoinštančným za to, že zvýšenie výživného na sumu 170,- eur zodpovedá zistenej zmene pomerov na strane účastníkov konania.

15. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa v otázke výživného v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v zmysle § 387 ods. 2 CSP, postačovalo obmedziť sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, avšak na zdôraznenie správnosti tohto rozhodnutia a reagujú na odvolacie námietky otca dopĺňa odvolací súd nasledovné:

16. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 Zákona o rodine).

17. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda nielen faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov.

18. Keďže matka požadovala zvýšenie výživného, súd vzhľadom na ustanovenie § 121 CMP musel porovnávať pomery účastníkov konania v čase posledného rozhodovania súdu s pomermi aktuálnymi, aby dokázal posúdiť, či došlo k zmene pomerov a v akom zmysle. Otec v odvolaní (rovnako ako aj v

konaní pred súdom prvej inštancie) argumentoval tým, že k zmene pomerov od posledného rozhodnutia súdu o výživnom, ku ktorému došlo rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 12P/178/2019-65 zo dňa 23.01.2020, nedošlo a to ani na strane maloletej, ani na strane otca. Podľa neho pokiaľ ide o matkou tvrdený nárast výdavkov na maloletú v súvislosti s jej nástupom na základnú školu v septembri 2020, tento musel byť logicky zohľadnený už v predchádzajúcom rozsudku, pretože už v tom čase bolo zrejmé, že maloletá za pár mesiacov nastúpi na základnú školu a preto aj súdom schválená dohoda rodičov musela na uvedenú skutočnosť reflektovať. Pokiaľ ide o zmenu v príjme otca, otec je toho názoru, že síce je pravda, že tento sa v posledných mesiacoch pod vplyvom odpracovania nadčasov zvýšil, súčasne ale došlo k nárastu jeho odôvodnených výdavkov, takže jeho finančná situácia sa v konečnom dôsledku nezlepšila.

19. Odvolací súd však touto s argumentáciou otca nemohol súhlasiť. Vykonané dokazovanie totiž nepreukázalo, že by rodičia v ním uzavretej dohode mienili zohľadniť aj zvýšené výdavky dieťaťa, ktoré by mali vzniknúť po nástupe do školy, pretože toto nevyplýva ani z rozsudku sp. zn. 12P/178/2019-65 zo dňa 23.01.2020, ani z obsahu označeného spisu. Takémuto záveru nenasvedčuje ani samotná výška výživného schváleného podľa dohody a to vzhľadom na zistené pomery účastníkov v čase pôvodného rozhodovania. Otec je toho názoru, že nakoľko už v čase schválenia rodičovskej dohody dosiahla maloletá školský vek, malo byť dôvodné na strane oboch rodičov a osobitne na strane súdu predpokladať, že v krátkom čase nastúpi na základnú školu. S tým síce nie je dôvod nesúhlasiť, vzhľadom k veku dieťaťa istotne všetci účastníci, rovnako ako aj konajúci súd mohli dôvodne predpokladať, že maloletá nastúpi do základnej školy, nemohli však nijako predpokladať, do akej miery sa tým zvýšia náklady na výživu maloletej. Nakoľko nebolo nijakým spôsobom preukázané tvrdenie otca, že rodičia v rámci dohodnutom výživnom v sume 130 eur mesačne zohľadnili aj budúce náklady spojené s nástupom maloletej do základnej školy (treba poznamenať, že nie je vylúčené, že ak by boli rodičia takýto návrh v pôvodnom konaní predniesli, k schváleniu dohody súdom by ani nebolo došlo), treba vychádzať zo záveru, že súd pri vydaní pôvodného rozhodnutia (o schválení rodičovskej dohody uzavretej podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine) vychádzal z pomerov, zistených ku dňu rozhodovania. V danom prípade výška nákladov spojených s nástupom dieťaťa do školy, ku ktorému malo dôjsť o 7 mesiacov, v pôvodnom konaní sp. zn. 12P/178/2019 nebola známa a ani sa v spise neuvádzal ich odhad pre možné posúdenie zo strany súdu, či v takom prípade navrhovaná dohoda o výške výživného by mohla pri predpokladaných nákladoch obstáť ako primeraná a v záujme maloletého dieťaťa. Dohoda rodičov o výživnom je síce výrazom vôle rodičov, nemôže však byť v rozpore s príslušnými zákonnými kritériami, bolo by to v rozpore s kogentným charakterom a celkovou koncepciou úpravy rozhodovania súdu o vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletým deťom.

20. Zákon o rodine explicitne nevyžaduje podstatnú zmenu okolností. Napriek tomu, vzhľadom na konštrukciu tejto okolnosti ako výnimky zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, sa vyžaduje, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Nie je žiaduce a prípustné reparovať právoplatné súdne rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch. V zmysle záverov aplikačnej praxe preto treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však budú len v prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi (významnými z hľadiska určovania vyživovacej povinnosti) tak, ako boli zistené v príslušnom spisovom materiáli vzťahujúcom sa k predchádzajúcej rozhodnutiu. Za kvalifikovanú zmenu pomerov sa považuje taká zmena, ktorá odôvodňuje zmenu predchádzajúcej úpravy výživného. Rozumieme ňou takú zmenu v pomeroch subjektov právneho vzťahu, ktorá výrazne ovplyvňuje ich majetkové pomery a príjmy, resp. výdavky na odôvodnené potreby. Pri posudzovaní či nastala zmena pomerov na strane oprávneného na výživnom, resp. povinného rodiča a v akom rozsahu je odôvodnená zmena výživného, súd vychádza zo základných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti, uvedených v ust. § 62 Zákona o rodine. Základnými kritériami pre určenie vyživovacej povinnosti rodiča k deťom sú predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (ust. § 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine), s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa (ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine).

21. Treba potom uzavrieť, že pokiaľ u maloletej S. došlo nástupom na základnú školu v septembri 2020 k podstatnému nárastu výdavkov tým, že niektoré dovtedy existujúce výdavky sa citeľne zvýšili (napr. náklady na ošatenie, obuv) a pribudli také, ktoré v čase posledného rozhodovania neexistovali (napr. náklady na školské potreby, poplatky) a zároveň bez súvisu s nástupom do školy pribudli

maloletej aj ďalšie výdavky (napr. na zubný strojček, dioptrické okuliare) nepochybne možno hovoriť o kvalifikovanej zmene pomerov a to napriek tomu, že od posledného rozhodnutia súdu uplynula relatívne krátka doba. Nie je vylúčené, že by uplynutie času aj samé osebe bolo dôvodom pre zvýšenie výživného, nakoľko sa vychádza z toho, že s pribúdajúcim vekom dieťaťa rastú aj jeho potreby (čím je dieťa staršie, tým viac sa socializuje, rozširuje sa pole jeho aktivít a záujmov, pribúdajú školské a voľnočasové aktivity a tým prirodzene narastajú aj jeho výdavky), ide však o prípady uplynutia dlhšej doby od posledného rozhodnutia o výživnom. Z uvedeného však nemožno vyvodiť, že by uplynutie krátkej doby od posledného rozhodnutia bránilo zmene výživného ak medzičasom nastala podstatná zmena v pomeroch účastníkov konania, ako je tomu uvedené vyššie.

22. Otec namieta, že súd všetky výdavky maloletej uvádzané matkou nekriticky prevzal, hoci niektoré sú podľa neho premrštené. Odvolací súd však nepovažoval matkou uvádzané výdavky na dieťa za premrštené. Matka výdavky, ktoré je možné relevantným spôsobom preukázať, tieto preukázala (napr. poplatky do školy, družinu) a ostatné, ktoré súd vzal do úvahy, posúdil aj odvolací súd ako primerané, zodpovedajúce veku dieťaťa (napr. ošatenie, obuv, školské potreby a pod.). Úvahy okresného súdu pri posudzovaní odôvodnenosti matkou prezentovaných potrieb maloletého dieťaťa sú náležité odôvodnené, logické a vychádzajú aj zo súdnej praxe v obdobných prípadoch s prihliadnutím na vek dieťaťa, jeho zdravotný stav a v neposlednom rade aj zo životnej úrovne rodičov dieťaťa, ktorej majú zodpovedať aj potreby dieťaťa, a preto im odvolací súd v zásade nemá čo vytknúť. Otec namieta, že mnohé matkou uvádzané výdavky sú iba jednorazové (nákup školskej tašky za 198 eur, ortopedických papúč za 16,77 eur, nových sklíčok na okuliare za 138,70 eur, bicykla s košíkom a prilbou za 224,30 eur, zubného strojčka a poplatok u zubára 545 eur, či posledný nákup iných než bežných liekov za 80 eur) a je predpoklad, že viaceré z nich sa nebudú v budúcnosti opakovať. K tejto výhrade treba uviesť, že napriek tomu aj tieto mimoriadne výdavky maloletej, ktoré bezpochyby treba vyhodnotiť ako odôvodnené, museli byť z niečoho uhradené. V tomto prípade z dokazovania vyplynulo, že všetky mimoriadne výdavky uhradza iba matka, pretože otec aj v prípade, ak bol na niektorý výdavok matkou upozornený, odmietol naň prispieť. Túto skutočnosť bolo potom nutné zohľadniť pri rozhodovaní o výške výživného, kedy súd okrem iného prihliada aj na prípadné príspevky rodiča dieťaťu nad rámec súdom určeného výživného a tomu prispôsobuje výšku výživného, samozrejme vychádzajúc vždy z možností a schopností rodičov a ich majetkových pomerov. Uvedeným postupom nebol nijako popretý spotrebný charakter určeného výživného, pretože pri stanovení výživného súd berie do úvahy pokrytie aktuálnych výdavkov na životné potreby dieťaťa a neurčuje výživné pre úspory. Tieto všetky zistené odôvodnené potreby mal. Leah potom aj podľa názoru odvolacieho súdu nesporne zakladajú dôvod na zvýšenie výživného, ktorého výška potom závisela aj od možností a schopností rodičov a ich majetkových pomerov.

23. Správne vyhodnotil súd prvej inštancie aj zmenu pomerov na strane otca maloletej. Príjem, ktorý otec dosahuje v súčasnosti je o cca 278 Eur vyšší než v čase pôvodného rozhodovania súdu. Otec tvrdí, že vzhľadom na vysoké výdavky, ktoré má, dokáže v súčasnosti finančne ustáť svoju situáciu len za podpory jeho priateľky, ktorú nemožno do budúcnosti považovať za garantovanú, rovnako ako ani ďalšiu prácu nadčas, len vďaka ktorej dosiahol takýto príjem. Odvolací súd k tejto argumentácii uvádza, že otec už v minulom súdnom konaní poukazoval na to, že spláca dva úvery vo výške 230 Eur a 169,56 Eur mesačne, tiež má výdavky na bývanie a prevádzku auta, a v tomto konaní uvádza v podstate obdobné výdavky len s tým, že spláca úver vo výške 541,20 Eur a 169,56 Eur (mimo toho ďalej výdavky na bývanie, prevádzku auta a bežné výdavky ako strava, ošatenie, hygiena a pod.). Pokiaľ ide o jeho náklady na domácnosť, na týchto sa v minulosti podieľala matka maloletej, v súčasnosti sa na nich podieľa otcova partnerka. Oproti minulosti nárast u otca predstavuje položka na úver o cca 311 Eur, ktorý súvisí s vyporiadaním bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoде, kedy otec vyplatil ustupujúcej spoluvlastníčke finančnú náhradu. Otec si však musí uvedomiť, že povinnosťou každého rodiča je korigovať svoje výdavky tak, aby predovšetkým mohol plniť vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Ak otcovi v plnení jeho zákonnej povinnosti bránia príliš vysoké záväzky, ktoré na seba nabral, je nutné prehodnotiť tieto záväzky (napr. zväžiť zníženie výšky splátok, prípadne hľadať ekonomickejšiu variantu riešenia bytovej situácie, než vlastniť rodinný dom za cenu vysokej hypotéky a pod.). Stávajúce záväzky otca na rodinný dom a motorové vozidlo nemôžu byť na ujmu maloletého dieťaťa, ktoré je odkázané výživou na svojich rodičov. Preto argumentácia otca o jeho zlej finančnej situácii neobstojí. Treba tiež doplniť, že v súčasnosti dosahované príjmy logicky

nemôžu byť garantované u žiadneho z rodičov, na čo však súd pri rozhodovaní nemá dôvod prihliadať, ale musí vychádzať z aktuálne zisteného skutočného stavu, to isté platí pokiaľ ide o garanciu príspevku otcovej partnerky na bývanie. Navyše treba poznamenať, že ani u matky nie je súčasná príjmová situácia garantovaná, rovnako ako nie je garantované, akú dobu sa bude podieľať na nákladoch na bývanie jej matka.

24. Tak ako už bolo konštatované prvoinštančným súdom, v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe tunajšieho odvolacieho súdu vo veciach výživného sa vychádza z toho, že pokiaľ sa dieťa nachádza vo výlučnej osobnej starostlivosti jedného rodiča, je tu povinnosť druhého rodiča kompenzovať nedostatok vlastnej osobnej starostlivosti o dieťa platením súm určeného výživného tak, že výška vyživovacej povinnosti (ktorou sa podieľa na plnení všetkých jeho vyživovacích povinností) určenej súdom sa pohybuje obvykle v rozmedzí od 20% do 30% čistého mesačného príjmu zamestnaného rodiča, vždy však s prihliadnutím ku konkrétnym okolnostiam prípadu, čo v danom prípade predstavuje u otca pri zistenom priemernom príjme 1.323,69,-Eur sumu od 246 Eur do 397 Eur na maloletú S., keďže iba k nej má otec vyživovaciu povinnosť. V prejednávanvej veci však bolo namieste zohľadniť tú skutočnosť, že matka, hoci v prevažnej miere ona zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa, by sa vzhľadom na podstatne vyššie príjmy mala podieľať vyšším výživným ako otec na uspokojovaní odôvodnených potrieb maloletej tak, ako boli vyčíslené súdom. Toto všetko aj bolo v konaní zohľadnené a súd správne ustálil ako primeranú výšku výživného v sume 170 Eur, v ktorej výške našli celkom jednoznačne svoj odraz práve lepšie majetkové pomery na strane matky a jej vyššia životná úroveň. Nemožno preto dať za pravdu otcovi, že by súd uvedené skutočnosti nevzal do úvahy, alebo že by súd nevychádzal z individuálnych okolností prejednávaného prípadu.

25. Pokiaľ otec namietal, že súd nezohľadnil u matky príjem z predaja starožitností, ktoré ponúka na internete v celkovej hodnote 1550 Eur (čo má predstavovať podľa otca mesačný príjem navyše vo výške 130 Eur), treba uviesť, že prvoinštančný súd mal zistené, že matka máva vedľajšie príjmy z predaja vecí na internete a toto aj bral do úvahy (cca 200 eur mesačne, teda rovnakú sumu akú uviedla ešte v rozvodovom konaní), treba však pripomenúť, že nejde o sumy pravidelné a ich výška je ťažko zistiteľná, preto súd nemal ani dôvod vykonávať osobitne o tejto otázke dokazovanie. Ani zistenia otca o hodnote predávaného tovaru 1500 Eur na internete totiž nijako nepreukazujú výšku matkinho príjmu z predaja a to minimálne z dôvodu, že nie je zrejmé či vôbec, kedy a za akú cenu sa tieto veci reálne predajú (nedá sa určiť za aké obdobie sa matke uvedený tovar podarí prediť, aby bolo možné vypočítať príjem za mesiac), z tohto dôvodu výpočty otca nemajú oporu ani v ním tvrdenom dôkaze. Bolo preto namieste vychádzať z pravidelných príjmov matky a poberaných dávok a prihliadať na to, že v niektorých mesiacoch môže byť jej príjem aj vyšší, ak sa jej niečo podarí prediť. Žiada sa dodať, že podľa vyjadrenia matky aj otec zvykne mávať vedľajšie príjmy z predaja vecí na burze starožitností Červený Kameň, na ktoré vyjadrenie otec nereagoval a toto tvrdenie nevyvrátil. Odvolací súd bol toho názoru, že ak by aj matka skutočne mala popri zistenom stabilnom priemernom čistom mesačnom príjme 2.000 Eur, poberaných prídavkoch na dieťa 91,23 Eur a daňovom bonuse 88,87 Eur aj vedľajší príjem v otcom tvrdenej výške 130 Eur mesačne (čo však preukázané nebolo), táto skutočnosť nebola spôsobilá ovplyvniť správnosť súdom určenej výšky výživného. Je nutné opätovne pripomenúť, že obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. To, že matka je schopná prispievať vyššou sumou na výživu maloletej (čo výslovne konštatoval súd prvej inštancie a vzal uvedenú okolnosť do úvahy pri svojom rozhodovaní) nemožno vykladať tak, že otec potom už nemusí prispievať podľa svojich schopností a možností, pričom platenie výživného vo výške 170 Eur je v otcových schopnostiach a možnostiach, ako bolo konštatované vyššie. Pokiaľ matke finančná situácia umožňuje prispievať dieťaťu vyššou sumou, táto to aj nepochybne robí, keďže ňou preukazované výdavky dieťaťa svedčia o tom, že na výžive maloletej sa matka podieľa podstatne vyšším výživným ako otec, čo je však v tomto prípade namieste. Uvedené reflektuje zásadu, že maloleté dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že získanie kúpnej ceny za predaj pozemku, nemení majetkové pomery matky, ako sa otec nesprávne domnieva. Hodnota matkinho majetku sa tým nezmenila, nedošlo k žiadnemu podstatnému zhodnoteniu majetku matky, pretože táto už v čase pôvodného rozhodovania o výživnom vlastnila polovicu hodnoty rodinného domu a v súčasnosti vlastní tú istú hodnotu len vo finančných prostriedkoch.

26. Vychádzajúc z uvedeného, v časti konania týkajúceho sa zmeny výživného vyhodnotil preto odvolací súd ako neopodstatnené výhrady otca, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav veci a

vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil. Považujúc rozhodnutie v tejto časti za správne, v celom rozsahu ho podľa § 387 ods. 2 CSP potvrdil.

27. Toto však neplatilo pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletou. Po preskúmaní obsahu rozhodnutia v uvedenej časti odvolací súd zistil, že rozhodnutie nie je správne a odvolacie námietky otca sú v tomto prípade dôvodné.

28. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

29. V zmysle § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti v celom ich rozsahu majú v zásade obaja rodičia.

30. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí.

31. Dieťa má teda zákonom garantované právo byť vychovávané oboma rodičmi, a to aj v prípade, ak rodičia spolu nežijú. Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má preto právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, osobne sa o dieťa starať a budovať citové a rodinné väzby s ním, nakoľko stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Svoje právo vychovávať dieťa realizuje rodič, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti, predovšetkým prostredníctvom stretnutí s dieťaťom. Z uvedeného dôvodu súd rozhodujúci vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom musí vždy dôsledne rešpektovať právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a jeho právo na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi ako je zakotvené v § 24 ods. 4 Zákona o rodine. Pri rozhodovaní súd musí vždy dbať na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu medzi rodičom a dieťaťom v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Zákon uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom a iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk autoritatívne súd. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim; ako aj okolnosti na strane rodičov ako ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, spoje a podobne. Prvoradý je tu predovšetkým záujem dieťaťa, ktorý pritom treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva.

32. Je teda nepochybne v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné väzby s odlúčeným rodičom a preto pokiaľ súd v konaní zistí, že medzi dieťaťom a takýmto rodičom sú dobré citové väzby, mal by (ak aj nie je možné zabezpečiť rovnocenný styk) dostatočne širokou úpravou styku vytvoriť adekvátny priestor jednak na utužovanie a prehĺbovanie ich vzťahu a súčasne i na uplatňovanie výchovného pôsobenia rodiča na svoje dieťa a prehĺbovanie pocitu jeho spolupatričnosti s dieťaťom. Kontakt rodiča s jeho maloletým dieťaťom je takým významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, že je potrebné, aby mu ustúpili niektoré iné záujmy, prípadne oprávnenia dotknutých osôb.

33. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie nedostatočne prihliadol na vyššie uvedené hľadiská. Súdom prvej inštancie upravený styk otca s maloletou nedostatočne rešpektuje záujem dieťaťa na udržiavaní a prehĺbovaní rodinných väzkov s odlúčeným rodičom. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie založil predovšetkým na výsledku z pohovoru s maloletou, prihliadol na doposiaľ zabehnutý režim stretávania, ktorý sa javí ako zaužívaný a tiež na nedostatok iniciatívy otca v otázke preukázania jeho možnosti zabezpečiť si výmenou pracovnej zmeny u zamestnávateľa voľno pre styk s maloletou počas celého víkendu a tým aj preukázania vykonateľnosti prípadného rozsudku v zmysle otcom navrhutej úpravy stretávania.

34. Hoci v tomto prípade súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, podľa názoru odvolacieho súdu však vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie nesprávne. Vzhľadom k zisteným okolnostiam prípadu je rozsah styku podľa napadnutého rozhodnutia nedostatočný, neumožňujúci otcovi stráviť so svojím dieťaťom ani jediný úplný víkend v mesiaci a v podstate ani počas celého roka a to napriek tomu, že ich vzťahy sú dobré a maloletá k otcovi chodí rada.

35. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že maloletá má k obidvom rodičom dobrý vzťah a aj ona sama uviedla, že sa na pobyt u otca teší. Pri pohovore sa vyjadrila síce, že jej vyhovuje rozsah styku taký aký je u nich zaužívaný (teda rozsah, v akom bol napokon styk upravený prvoinštančným súdom) a neželá si toho času, aby bola u otca celý víkend, nechcela by prespať u neho viac ako jednu noc. Zároveň ale uviedla ako dôvod, pre ktorý nežiada byť u otca dlhšie, tú skutočnosť, že nechce tráviť čas v domácnosti otca bez jeho prítomnosti, len s otcovou partnerkou. Je teda zrejmé, že v prípade odstránenia uvedeného problému (neprítomnosti otca v domácnosti počas pobytu maloletej u neho) v zásade nič nebráni tomu, aby si otec mohol brávať maloletú aj na celý víkend, ktorý nepochybne každému rodičovi poskytuje oveľa lepšie možnosti pre vytvorenie spoločného plnohodnotného programu, ktorý môže prispieť k prehĺbovaniu ich citových väzieb a pocitu spolupatričnosti a zároveň poskytne širší priestor pre výchovné pôsobenie otca na maloleté dieťa. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo preto treba vziať do úvahy dôkaz predložený otcem, v ktorom jeho zamestnávateľ potvrdil, že pri stretávaní s dcérou mu bude vychádzať v ústrety. Týmto otec jednak preukázal, že má úprimnú snahu o častejší kontakt so svojou dcérou, a v záujme rešpektovania jej vôle je preto ochotný vybaviť si u zamestnávateľa zámeny pracovnej zmeny (ak aj nie každý víkend, aspoň niektoré) aby mohol byť celý víkend s maloletou a zároveň preukázal, že je tu zo strany jeho zamestnávateľa reálny prísľub takéhoto voľna. Vychádzajúc z uvedeného bolo potom dôvodné umožniť otcovi styk s maloletou v štandardnom rozsahu, a to počas každého druhého víkendu nielen v zmysle obvyklého rozpisu pracovných zmien, ale aj od piatka do nedele, avšak jedine za predpokladu, že sa mu v konkrétnom prípade podarí u zamestnávateľa takéto pracovné voľno vybaviť. Aj odvolací súd považoval totiž za nutné brať do úvahy názor maloletej, ktorá nemá k otcovej partnerke pozitívny vzťah a výslovne si neželá zostávať v jej starostlivosti počas otcovej neprítomnosti.

36. Preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti úpravy styku otca s maloletou zmenil tak, že oprávnil otca stretávať sa s maloletou okrem doteraz zabežnutého režimu (v ktorom sa pokračuje v podstate tak, ako bolo rozhodnuté súdom prvej inštancie) označeného ako bežný režim, ale s tým, že v prípade splnenia podmienky preukázania pracovného voľna otca v čase celého víkendu, bude môcť otec namiesto bežného režimu mať u seba maloletú počas celého víkendu tak, ako to požadoval teda od piatka od 15.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a to v prípade ktoréhokoľvek z víkendov, na ktoré pripadá styk otca s maloletou, vždy však výlučne za splnenia uvedenej podmienky. Túto podmienku otec splní tým, že predloží matke maloletej v lehote najneskôr 5 dní vopred potvrdenie svojho zamestnávateľa, z ktorého bude vyplývať, že otec má počas celého víkendu voľno, či už z dôvodu preloženia pracovnej zmeny, dovolenky, neplateného voľna a pod. Takto bude naplnená požiadavka maloletej, aby trávila čas v otcovej domácnosti vždy s otcem a nie iba s jeho partnerkou, zároveň bude naplnený účel pobytu maloletej u otca, ktorým je budovanie ich vzájomného vzťahu, čo v prípade ak otec reálne netrávi s dieťaťom čas, len sotva možno predpokladať.

37. Odvolací súd považoval za dôvodné upraviť aj stretávanie v čase najvýznamnejších sviatkov, teda vianočných a veľkonočných a tiež letných prázdnin, urobil tak ale v užšom rozsahu ako žiadal otec berúc zreteľ na tú skutočnosť, že maloletá prežíva náročné obdobie z dôvodu nedávno prežitých udalostí v rodine, v dôsledku čoho je citlivá a nie je vhodné vyžadovať od nej dlhšie odlúčenie od matky, na ktorú je naviazaná. Keďže matka v konaní pred súdom prvej inštancie výslovne deklarovala, že ak ju otec v dostatočnom predstihu upovedomí, umožní mu styk s maloletou na dlhšiu dobu za účelom dovolenky v čase prázdnin, mal odvolací súd za to, že v zmysle uvedeného je dôvodné ponechať širšiu úpravu styku (t.j. prípadný dlhší pobyt v čase letných prázdnin alebo pobyt počas jarých či jesenných prázdnin a pod.) na dohodu rodičov. Aj osobitný režim úpravy súd podmienil splnením rovnakej podmienky zo strany otca ako bolo vyššie uvedené, teda preukázaním pracovného voľna v čase vyhradenom pre styk s maloletou. Pokiaľ ide o preberanie a odovzdávanie dieťaťa, súd rozdelil tieto povinnosti rovnakým dielom medzi oboch rodičov a to tak, že otec si maloletú bude vždy v určenom čase preberať v bydlisku matky a matka si zase bude maloletú po ukončení styku v určenom čase preberať od otca.

38. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výroku III, týkajúceho sa úpravy styku otca s maloletou za použitia ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vyššie a vo zvyšku napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Súčasne bolo rozhodnuté aj o nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného aj odvolacieho) podľa ustanovení § 52 CMP v spojení s § 58 CMP a ust. § 396 ods. 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

39. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z., alebo ak ide o rozhodnutie o starostlivosti o maloletého, styk s maloletým alebo inú ako peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa štvrtej časti CMP.